

उत्तरगया गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, रसुवा ।
बागमती प्रदेश, नेपाल

“बाल संरक्षण कोष संचालन कार्यविधि, २०८०”

Chand
चामेली गुरुङ
उपाध्यक्ष

मिति: २०८०।७।१७ गते

प्रस्तावना : विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार, अस्थायी संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक सहयोग, पारिवारिक पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गराउनका लागि एक कोष स्थापना गर्न वाञ्छनीय भएकाले बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ६३ को उपदफा ४, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२(२) र उत्तरगया गाउँपालिका प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी उत्तरगया गाउँपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ।

१. कोषको नाम र प्रारम्भ:

- (क) यस कोषको नाम “बाल संरक्षण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०८०” रहेको छ।
(ख) यो कार्यविधि कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित भए पश्चात स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मिति देखि लागु हुनेछ।

२. परिभाषा:

- (क) “ऐन” भन्नाले बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ सम्भन्नुपर्दछ।
(ख) “विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका” भन्नाले नियम ३ बमोजिमका बालबालिका सम्भन्नुपर्दछ।
(ग) “कोष” भन्नाले नियम ४ बमोजिमको बाल कोष सम्भन्नु पर्दछ।
(घ) “समिति” भन्नाले नियम ७ बमोजिम गठित कोष सञ्चालक समिति सम्भन्नु पर्दछ।
(ङ) “कार्यविधि” भन्नाले बाल संरक्षण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०८० भन्ने सम्भन्नु पर्दछ।
(च) “गाउँपालिका” भन्नाले उत्तरगया गाउँपालिका सम्भन्नु पर्दछ।

३. विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका : देहायका बालबालिका विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका मानिनेछन।

- क) ऐनको दफा ४८ बमोजिमका बालबालिकाहरु,
ख) गाउँ कार्यपालिकाले विशेष संरक्षण आवश्यकता भएका बालबालिका भनी तोकि दिएका अन्य बालबालिका सम्भन्नु पर्नेछ।

[Signature]
चमेली गुरुङ
उपाध्यक्ष

४. कोषको स्थापना :

- (१) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकालाई उद्धार, अस्थायी संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक सहयोग, पारिवारिक पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गराउने काम समेतका लागि एक बाल कोषको स्थापना गरिएको छ।
- (२) कोषमा देहाय बमोजिमको रकमहरू रहनेछन्।
 - (क) संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार बाट प्राप्त रकम,
 - (ख) विदेशी सरकार, अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,
 - (ग) स्वदेशी संघ, संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,
 - (घ) अन्य कुनै श्रोतबाट प्राप्त रकम।
- (३) नियम (२) को खण्ड (ख) बमोजिम रकम प्राप्त गर्न प्रचलित कानून बमोजिम स्वीकृति लिइनेछ।
- (४) कोषले आफ्ना उद्देश्यसँग मेलखाने संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारले क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नेछ।

५. कोषको उपयोग : कोषको रकम देहायको कामको लागि उपयोग गरिनेछ:-

- (क) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहिचान गर्न,
- (ख) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार गर्न,
- (ग) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको अस्थायी संरक्षण गर्न,
- (घ) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको स्वास्थ्य उपचार तथा मनोसामाजिक सहयोग गर्न,
- (ङ) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको परिवार खोजी गरी पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना गर्न,
- (च) खण्ड (क) देखि (ङ) मा उल्लेखित कार्यसँग सम्बन्धित अन्य आवश्यक कार्य गर्न।

६. कोषको रकम उपयोग गर्न नपाइने : सञ्चालन समितिको बैठक भत्ता, खाजा, भ्रमण मसलन्द, छपाई, पत्रपत्रिका, विज्ञापन लगायतका कुनै पनि प्रशासनिक कार्यका निमित्त कोषको रकम खर्च गर्न पाइने छैन।

Handwritten signature
उपाध्यक्ष

तर नियम ४ बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्न लाग्ने यातायातको प्रयोग लगायतका अत्यावश्यक कार्यमा रकम खर्च गर्न यस नियमले बाधा पुगेको मानिने छैन ।

७. समितिको गठन :

- (१) कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने कामका लागि एक कोष सञ्चालन समिति रहनेछ ।
- (२) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) गाउँपालिका अध्यक्ष	संयोजक
(ख) बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने गाउँपालिकाको विषयगत समिति संयोजक	सदस्य
(ग) संयोजकले गाउँकार्यपालिकाबाट मनोनित गरेको एक महिला सहित दुईजना गाउँसभाका सदस्यहरु	सदस्य
(घ) गाउँपालिकामा काम गर्ने सामाजिक संस्थाहरु मध्येबाट गाउँ कार्यपालिकाले मनोनयन गरेको एक जना महिला सहित दुईजना सदस्यहरु	सदस्य
(ङ) महिला बालबालिका तथा सामाजिक शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

- (३) उपनियम (२) को खण्ड (ङ) बमोजिमको सदस्यको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ र निजको पुनःमनोनयन हुन सक्नेछ ।

८. समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार : समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (क) कोष बृद्धिको लागि स्रोतको खोजी गर्ने, आवश्यक रचनात्मक तथा प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने,
- (ख) कोषको रकमको संरक्षण गर्ने,
- (ग) नियम ४ बमोजिम कोषको रकम उपयोग गर्ने,
- (घ) कोषमा रहेको रकम खर्च वा वितरण सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गर्ने,
- (ङ) तत्काल खर्च नहुने कोषको रकम अक्षय कोषमा राख्ने वा अन्य क्षेत्रमा लगानी गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गर्ने,
- (च) विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिकाका क्षेत्रमा काम गरिरहेका वा गर्न इच्छुक संघ, संस्था वा व्यक्तिसँग समन्वय गर्ने,
- (छ) कोषको आय व्ययको विवरण, लेखा परीक्षण प्रतिवेदन वार्षिक रुपमा कार्यपालिका बैठकमा

Handwritten signature
चमेली गुरुङ
उपाध्यक्ष

पेश गर्ने,

- (ज) समितिबाट गरिने कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने वा गराउने,
- (झ) विशेष संरक्षणका आवश्यकता भएका बालबालिकाको संरक्षणको निम्ति आवश्यक अन्य उपयुक्त कार्य गर्ने, गराउने ।

९. समितिको बैठक र निर्णय:

- (१) कोष व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ,
- (२) समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ,
- (३) समितिको बैठक बस्नु भन्दा कम्तीमा २४ घण्टा अगाडि समितिको सदस्य सचिवले बैठकमा छलफल हुने कार्यसूची सहितको सूचना सबै सदस्यहरूलाई दिनुपर्नेछ,
- (४) समितिको कुल सदस्य संख्याको एकाउन्न प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ,
- (५) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले गर्नेछ । अध्यक्षको अनुपस्थितिमा बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने गाउँपालिकाको विषयगत समितिका संयोजकले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ,
- (६) सञ्चालक समितिले सर्वसम्मत्का आधारमा निर्णय गर्नेछ ।
सर्वसम्मत् नभएमा बहुमतको निर्णयलाई समितिको निर्णय मानिनेछ । सदस्यहरूको मत बराबर भएमा संयोजकले निर्णायक मत दिन सक्नेछ,
- (७) समितिले आवश्यकता अनुसार कुनै व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछन् । आमन्त्रित सदस्यको मताधिकार हुनेछैन,
- (८) समितिको निर्णय समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी राख्नु पर्नेछ,
- (९) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य व्यवस्था समितिले आफै निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड:

- (१) गाउँपालिका भित्र विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएको बालबालिका छ भनी कसैले समिति समक्ष निवेदन दिन वा लिखित वा मौखिक रुपमा जानकारी गराउन सक्नेछन् ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम जानकारी प्राप्त भएपछि सदस्य सचिवले आवश्यक सोधपुछ गरी यथार्थ विवरण पत्ता लगाउने छन् ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिमको प्रक्रिया पछि विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएको बालबालिकालाई सहयोग आवश्यक छ भन्ने लागेमा निजले समितिको बैठक आवाहन गर्ने छन् ।
- (४) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको निमित्त समितिले देहाय बमोजिमको

Handwritten signature
चमेली गुरु
उपाध्यक्ष

आर्थिक सहयोगको निर्णय गर्नेछः

- (क) कोषबाट एक पटकमा बढीमा रु. १०,०००।-(दश हजार) सम्म सहयोग गर्न सकिनेछ ।
- (ख) सहयोग गर्नुपर्ने रकम चेक मार्फत रकम भुक्तानी दिनुपर्नेछ ।
- (ग) कोषबाट सामान्यतः एक जनालाई एक पटक सहयोग गरिनेछ । तर, विशेष स्थितिमा समितिको निर्णयले थप दुई पटकसम्म सहयोग गर्न सकिने छ ।
- (५) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकालाई तत्काल उद्धार, संरक्षण वा उपचार नगरेमा मानवीय क्षति वा गम्भीर परिणाम हुने देखिएमा सदस्य सचिवको सिफारिसमा संयोजकले कोषबाट तत्काल सम्बन्धित बालबालिकाको निमित्त दश हजार रुपैयाँ उपलब्ध गराउन सक्नेछन् ।
- (६) उपनियम (५) बमोजिम बालबालिकालाई रकम उपलब्ध गराइएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराइए पछि बस्ने समितिको बैठकबाट सो खर्चको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।
- (७) समितिले विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार, अस्थायी संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक सहयोग, पारिवारिक पुनर्मिलनका निमित्त आर्थिक सहयोग बाहेकका अन्य कार्यक्रमका निमित्त अलगगै मापदण्ड बनाउन सक्नेछ ।

११. खाताको सञ्चालन:

- (१) कोषको रकम समितिले कुनै वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नुपर्नेछ ।
- (२) बैंक खाताको सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१२. कोषको लेखा र लेखा परिक्षण:

- (१) कोषको आय व्ययको लेखा प्रचलित नियम बमोजिम राखिनेछ ।
- (२) कोषको आय तथा व्ययको लेखापरीक्षण महालेखा परिक्षकबाट हुनेछ ।

१३. रकम फ्रिज नहुने: प्रचलित कानूनमा जेसुकै लेखिएको भएता पनि कोषको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म खर्च नभइ बाँकी रहेमा पनि फ्रिज हुनेछैन ।

१४. प्रतिवेदन प्रकाशन गर्नुपर्ने :

- (१) समितिले आफूले गरेको कामको प्रतिवेदन वार्षिक रुपमा गाउँ कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) उप नियम (१) बमोजिमको प्रतिवेदन गाउँ कार्यपालिकाले वार्षिक रुपमा प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

१५. कोषको सचिवालय :कोषको सचिवालय गाउँ कार्यपालिकाको महिला,बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखामा रहनेछ ।

१६. अभिलेख राख्ने: समितिले आफूले गरेको काम कारबाहीहरुको अभिलेख दुरुस्त राख्नुपर्नेछ ।

१७. संशोधन, स्वतः निष्कृत तथा खारेजी :

(१) गाउँपालिकाले आवश्यक ठानेमा यस कार्यविधिलाई संशोधन गर्न सक्नेछ ।

(२) गाउँपालिकाले उक्त कोषको आवश्यक नठानेमा कोष खारेज गर्न सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम कोष खारेज भएमा कोषको रकम गाउँपालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुनेछ ।

१८.बचाउँ : (१) यस कार्यविधिमा लेखिएका कुरामा यसै कार्यविधि बमोजिम र नलेखिएको कुरामा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

Chameeli Gurung
चमेली गुरुङ
उपाध्यक्ष

